

Sygn. akt I ACa 931/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 października 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Andrzej Struzik (spr.)
Sędziowie:	SSA Grzegorz Krężolek SSO del. Michał Niedźwiedź
Protokolant:	sekr.sądowy Katarzyna Rogowska

po rozpoznaniu w dniu 20 października 2015 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa M. S.

przeciwko Towarzystwu (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 12 marca 2015 r. sygn. akt I C 977/11

- 1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że wymienioną w punkcie I lit. a datę „12 marca 2015 r.” zastępuje datą „4 kwietnia 2010 r.”;**
- 2. zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 2 700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego;**
- 3. nakazuje ściągnąć od strony pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Krakowie kwotę 5 377 zł (pięć tysięcy trzysta siedemdziesiąt siedem złotych) tytułem opłaty od apelacji od której powódka była zwolniona.**

SSA Grzegorz Krężolek SSA Andrzej Struzik SSO del. Michał Niedźwiedź

Sygn. akt I ACa 931/15

UZASADNIENIE

M. S., po ostatecznym ukształtowaniu żądania, domagała się zasądzenia od strony pozwanej Towarzystwa (...) S.A. w W. zadośćuczynienia w kwocie 2100.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 4 kwietnia 2010 r. oraz dalszej kwoty tytułem odszkodowania. Roszczenia swe powódka wywodziła z faktu doznania obrażeń ciała w wyniku potrącenia w dniu 26 lipca 2009 r. przez samochód prowadzony przez W. W., ubezpieczonego w zakresie odpowiedzialności cywilnej w pozwanym zakładzie ubezpieczeń.

Strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa zarzucając, że powódka przyczyniła się do powstania szkody, a już wypłacone zadośćuczynienie i odszkodowanie wyczerpuje uzasadnione roszczenia powódki.

Wyrokiem z dnia 12 marca 2015 r. Sąd Okręgowy w Krakowie zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki tytułem zadośćuczynienia kwotę 168.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 12 marca 2015 r. do dnia zapłaty, a nadto dalsze kwoty tytułem odszkodowania, w pozostałym zakresie powództwo oddalił oraz wydał stosowne orzeczenie w przedmiocie kosztów procesu.

Uzasadniając powyższy wyrok sąd I instancji wskazał, że sama zasada odpowiedzialności była między stronami niesporna wobec prawomocnego skazania sprawcy wypadku za jego spowodowanie skutkujące obrażeniami ciała u powódki. Nadto sąd I instancji ustalił, że powódka, która doznała szeregu obrażeń, została bezpośrednio po wypadku przewieziona do Szpitala (...) w L., gdzie pozostawała w leczeniu do 2 października 2009 r., a następnie do 10 listopada 2009 r. kontynuowała leczenie w (...) Centrum (...). Po powrocie ze szpitala do domu początkowo leżała w łóżku. Powódka kontynuowała rehabilitację prowadzoną przez przychodzącego do niej rehabilitanta. Rehabilitacja przyniosła postęp, jednak zmiany w organizmie postępują cały czas i są zdecydowanie regresywne. Postępować będą zmiany zwyrodnieniowe, a powódka wymaga pomocy osoby trzeciej i wymaga dalszej rehabilitacji. Łączny długotrwały uszczerbek na zdrowiu powódki wynosi 104 %. Powódka jest niezdolna do samodzielnej egzystencji.

Pismem z dnia 2 marca 2010 r. powódka zgłosiła szkodę stronie pozwanej i wezwała do zapłaty zadośćuczynienia w wysokości 250.000 zł. Decyzja z dnia 9 czerwca 2010 r. przyznano powódce zadośćuczynienie w kwocie 40.000 zł.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia Sąd Okręgowy uznał za odpowiednie zadośćuczynienie w wysokości 208.000 zł, a po odjęciu już wypłaconej z tego tytułu kwoty 40.000 zł zasądził 168.000 zł. Uzasadniając zasądzenie odsetek od tej kwoty od dnia wyrokowania sąd I instancji powołał art. 481 § 1 i 2 oraz art. 455 k.c. i wskazał, że sytuacja powódki związana z przeżytymi urazami i jej stanem zdrowia została ustalona na dzień wyrokowania, a podstawa orzeczenia był aktualny stan zdrowia powódki i dalsze rokowania.

Wyrok powyższy w części oddalającej żądanie zasądzenia odsetek od zadośćuczynienia za okres od 4 kwietnia 2010 r. do 11 marca 2015 r. zaskarżyła powódka i wniosła o zmianę zaskarżonego przez zastąpienie początkowej daty odsetek od zasądzonej kwoty 168.000 zł 12 marca 2015 r. datą 4 kwietnia 2010 r. Powódka domagała się też zasądzenia kosztów postępowania apelacyjnego. Skarżąca zarzuciła naruszenie przepisów prawa materialnego, jakkolwiek nie wskazała, które to przepisy zostały naruszone (pomimo że apelację sporządził radca prawny), a naruszenia tych przepisów upatrywała w przyjęciu, że sytuacja powódki związana z wypadkiem i doznanymi urazami ustalona została na dzień wyrokowania, a zatem roszczenie o zadośćuczynienie stało się wymagalne w tym dniu.

Strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna.

Roszczenie o zadośćuczynienie jest roszczeniem bezterminowym, o jakim mowa w art. 455 k.c. W konsekwencji, gdy żądanie zapłaty zadośćuczynienia jest kierowane bezpośrednio do sprawcy wypadku lub posiadacza pojazdu, z ruchu którego szkoda wynikła, jest on zobowiązany do zapłaty zadośćuczynienia niezwłocznie po wezwaniu. Nieco odmiennie sytuacja wygląda w odniesieniu do zakładu ubezpieczeń ubezpieczającego odpowiedzialność cywilną posiadacza pojazdu. Jak stanowi art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych,

Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych, zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie, zaś wydłużenie tego okresu jest dopuszczalne tylko w wyjątkowych wypadkach, opisanych w dalszych ustępach tego artykułu. W istocie zatem wymagalność roszczenia zależy nadal od wezwania do zapłaty, którym jest zgłoszenie szkody, jednak w miejsce obowiązku niezwłocznego spełnienia świadczenia wchodzi obowiązek spełnienia go w określonym ustawą terminie liczonym od wezwania. Wprawdzie ustalenie wysokości zadośćuczynienia na podstawie art. 445 § 1 k.c. zależy od uznania sądu, to jednak nie jest to uznanie dowolne, gdyż sąd określając stosowną sumę pieniężną ma na uwadze przesłanki ustawowe, a orzeczenie takie nie ma charakteru konstytutywnego, jako że obowiązek zapłaty zadośćuczynienia wynika z powołanego przepisu ustawy. Mając powyższe na uwadze stwierdzić trzeba, że znajdującą oparcie w przepisach art. 455 i art. 481 § 1 k.c. zasadą będzie zasądzenie odsetek od kwoty przyznawanej tytułem zadośćuczynienia od daty wymagalności określonej w sposób wyżej przedstawiony, zaś wyjątkiem zasądzenie zadośćuczynienia od daty późniejszej, w tym daty wyrokowania. Będzie to miało miejsce w szczególności wtedy, gdy w dacie zgłoszenia szkody przesłanki decydujące o wysokości zadośćuczynienia nie zostały jeszcze w całości ukształtowane, w szczególności gdy po tej dacie stan zdrowia poszkodowanego, który ostatecznie zadecydował o określeniu wysokości zadośćuczynienia ulegał pogorszeniu. Kluczowym zatem będzie, czy po dacie zgłoszenia szkody doszło do takiej zmiany okoliczności, która w istotnym zakresie wpływa na zasądzenie zadośćuczynienia w kwocie wyższej, niż miałyby to miejsce w wypadku orzekania na podstawie okoliczności faktycznych mających miejsce w chwili zgłoszenia szkody.

W rozpoznawanej sprawie wskazane wyżej okoliczności, mogące prowadzić do zasądzenia odsetek dopiero od daty wyrokowania, nie zachodzą. W dacie zgłoszenia szkody leczenie powódki w jego zasadniczym zakresie było zakończone a stan jej zdrowia ustabilizowany o tyle, że nie należało się spodziewać istotnej jego poprawy. Wprawdzie nadal kontynuowana była rehabilitacja, ale jest ona konieczna w dalszym ciągu, a wiąże się z koniecznością zapobieżenia dalszym następstwom wobec złych rokowań na przyszłość. W konsekwencji, mając na uwadze podstawę ustalenia wysokości zadośćuczynienia na poziomie 208.000 zł, stwierdzić trzeba, że są to te same okoliczności, które istniały już w dacie zgłoszenia szkody i musiałyby wówczas decydować o ustaleniu wysokości należnej powódce kwoty.

Skoro powódka domaga się zasądzenia odsetek od dnia przypadającego bezpośrednio po upływie 30 dni od daty zgłoszenia szkody, to apelacja jest zasadna i na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. należało zmienić zaskarżony wyrok uwzględniając wniosek apelacji.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. zasądzając od powoda, jako strony przegrywającej sprawę, na rzecz pozwanego kwotę odpowiadającą wynagrodzeniu pełnomocnika będącego radcą prawnym ustalonym w stawce minimalnej określonej przez przepisy § 6 pkt 6 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

SSA Grzegorz Krężolek SSA Andrzej Struzik SSO Michał Niedźwiedź